

26 בינואר 2025
כ"ו טבת תשפ"ה

לכבוד: הוועדה למיזמים ציבוריים

הנדון: הצעת חוק תקשורת דיגיטלית עם גופים ציבוריים מתוך הצעת חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2025)

איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר)¹, מתכבד להגיש התייחסות וחומרי רקע לקראת דיון הוועדה ביום 29.1.2025 על סעיפים 2 ו-4 לחוק, בהתבסס על הצעת החוק הממשלתית מיום 4.12.2024 והנוסח המשולב של חוק תקשורת דיגיטלית עם גופים ציבוריים כפי שפורסם בחומרי הרקע לשיבת הוועדה בינואר 2025.²

התיקון המוצע לחוק תקשורת דיגיטלית עם גופים ציבוריים – פרק ד'1 הנגשת שירותים שמעניקים גופים ציבוריים באופן דיגיטלי – מעגן את חובתם של גופים ציבוריים להנגיש שירותים באופן דיגיטלי, מסדיר את תהליך קבלת ההחלטות בנושא, הקריטריונים לפיהם שירותים יונגשו או יוחרגו מחובת ההנגשה וקובע דרישת שקיפות מצד הגופים הציבוריים על אודות השירותים הדיגיטליים שלהם.

איגוד האינטרנט הישראלי מברך על פעילות הממשלה והרשות המחוקקת לקידום תקשורת דיגיטלית בין גופים ציבוריים לאזרחים, כצעד חשוב לשיפור הנגישות לשירותים ממשלתיים ולייעול הקשר בין הממשל לאזרח. אנו מאמינים כי כלים דיגיטליים יכולים לחזק את האמון בין האזרחים לממשל, תוך מתן מענה יעיל ושוויוני לכלל האוכלוסייה, כאשר תיקון החוק המוצע אינו מבקש לצמצם את ערוצי השירות הקיימים שאינם דיגיטליים או להחליפם.³

עם זאת, לאור ניסיונו והמחקרים שערכנו, אנו מבקשים להעלות מספר נקודות מהותיות לדיון, על מנת להבטיח שהחוק ישרת באופן מיטבי את מטרותיו עבור הציבור הישראלי:

- **שוויון ונגישות לכל:** המערכות הדיגיטליות חייבות להיות נגישות ושוויוניות לכלל האוכלוסייה, ללא תלות במיומנויות דיגיטליות, גיל, שפה, תרבות או כל מאפיין אחר. בכלל זה, יש להתאים את המערכות לאוכלוסיות שונות, לרבות אזרחים ותיקים, אנשים עם מוגבלויות והחברה הערבית - ולספק חלופות נגישות לשימוש דיגיטלי. ניתן ומומלץ להיעזר

¹ איגוד האינטרנט הישראלי הוא עמותה בלתי תלויה וללא כוונת רווח, המנהלת שתי תשתיות אינטרנט חיוניות בישראל - מרשם שמות המתחם המדינתי (.il) והפצת המידע על אודותיו ל-DNS, ומחלף האינטרנט הפנים-מדינתי (IIX). האיגוד הוכרז בשנת 2018 כמפעיל "מערכת ממוחשבת חיונית" על פי חוק הסדרת הבטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998. במקביל לפעולתו התשתיתית, פועל האיגוד לקידום ושמירה על עקרונות דמוקרטיים בפעולתו של האינטרנט בישראל. בכלל זה, מפרסם איגוד האינטרנט מחקרי מדיניות המיועדים ליידע ולטיב את זירת האינטרנט הישראלית והגלובלית, על בסיס עבודת מחקר מקיפה ומומחיתיו בצמתים מגוונות של משפט וטכנולוגיה. מחקרי מדיניות אלו כוללים ידע מקצועי והמלצות מעשיות עבור גורמי ממשל והקהל הרחב. למידע נוסף, ראו <https://www.isoc.org.il>.

² <https://main.knesset.gov.il/Activity/committees/PublicProjects/Pages/CommitteeMaterial.aspx?ItemID=2227296>

³ דברי ההסבר לסעיף 3א בהצעת החוק: "יובהר, למען הסר ספק, כי התיקון המוצע אינו מבקש לקבוע כי שירותים נפוצים יונגשו באופן דיגיטלי בלבד (digital only), אלא לקבוע, בין ערוצי השירות הקיימים, את הערוץ הדיגיטלי כערוץ חובה. כלומר, אין כוונה לפגוע בערוצי השירות הקיימים בערוץ דיגיטלי יחיד או להחליפם."

במודלים קיימים ומוצלחים של תהליכי הנגשת אתרים ושירותים דיגיטליים ממשלתיים עבור אוכלוסיית הגיל השלישי והחברה הערבית בישראל.⁴

- **הגנה על פרטיות ומידע אישי:** אנו מדגישים את החשיבות העליונה של שמירה על פרטיות המשתמשים במערכות הדיגיטליות הממשלתיות. יש להבטיח שהמערכות הדיגיטליות הממשלתיות יאובטחו באמצעים מתקדמים, תוך השקעת משאבים לאבטחה וביצוע ביקורות תדירות והקפדה על שקיפות מלאה לגבי סוג המידע הנאסף, מטרות האיסוף, אופן השימוש וההגנה עליו.

- **איזון בין יעילות לזכויות:** יש להבטיח כי המעבר לדיגיטל לא יפגע בזכויות היסוד של האזרחים, וכי יושג איזון נכון בין יעילות לבין זכויות האדם. המחוקק ומשרדי הממשלה נדרשים לקבוע מדיניות ואסטרטגיה ברורה ומוצהרת לקידום ההנגשה השוויונית בכל משרד, לקבוע סדרי עדיפויות ולתעדף הנגשה של שירותים ומידע רלוונטיים. על מנת להבטיח הנגשה אפקטיבית והגנה על זכויות הפרט, ראוי לבסס ערוצים לשיתוף ציבור, בהם אזרחים יוכלו להגיב ולדווח על קשיים או חסמים, במטרה לשפר את השירות וההנגשה הדיגיטלית של השירותים הציבוריים.

לסיכום, איגוד האינטרנט הישראלי רואה חשיבות רבה בקידום תקשורת דיגיטלית עם גופים ציבוריים. ראוי שהכנסת וממשלת ישראל ייבחנו את הסוגייה וייתנו לה מענה. חיוני ליצור האחדה ושיתוף פעולה בין המשרדים השונים בנהלי הנגשה ותרגום כדי להבטיח רמת שירות אחידה ונאותה יותר. אנו מבקשים להיות שותפים פעילים בתהליך החקיקה, ולסייע בגיבוש חוק שיהיה לטובת הציבור הישראלי, על בסיס מחקר, ניתוח ולמידה של המשותף והשונה ברמת אוריינות ומיומנות דיגיטלית בין קבוצות האוכלוסייה.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל הבהרה שתידרש או לספק הפניות לגורמים בעלי נסיון וידע רלוונטיים בזירה הישראלית. ניתן לפנות אלינו באמצעות הדוא"ל: policy@isoc.org.il.

בברכה ובכבוד רב,

ד"ר אסף וינר
ראש תחום רגולציה ומדיניות
איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר)

⁴ איגוד האינטרנט הישראלי **איך להנגיש מידע ושירותים דיגיטליים לחברה הערבית בישראל?** (2021); איגוד האינטרנט הישראלי **המלצות מדיניות לקידום השימוש והמוגנות ברשת לאוכלוסיית הגיל השלישי** (2024)